
OBSAH

Úvod	7
1. Proces osvojování komunikačních schopností v předškolním věku	9
1.1 Vymezení základních pojmů	9
1.2 Etapy ontogeneze řeči	16
1.3 Aspekty optimálního vývoje řeči	20
1.4 Rizikové faktory vývoje řeči	25
2. Deficity komunikační schopnosti před zahájením školní docházky	31
2.1 Narušený vývoj řeči	31
<i>Opožděný vývoj řeči</i>	35
<i>Vývojová dysfázie</i>	38
2.2 Poruchy artikulace	41
<i>Dyslalie</i>	41
<i>Vývojová dysartrie</i>	48
2.3 Poruchy plynulosti a tempa řeči	50
<i>Koktavost</i>	51
<i>Breptavost</i>	57
2.4 Poruchy zvuku řeči	60
<i>Huhňavost</i>	60
<i>Palatolalie</i>	62
2.5 (S)Elektivní mutismus	62
2.6 Poruchy hlasu	68
3. Specifika jazykových rovin a potenciál jejich rozvoje u předškolních dětí	72
3.1 Foneticko-fonologická rovina	72
3.2 Lexikálně-sémantická rovina	75
3.3 Morfologicko-syntaktická rovina	80
3.4 Pragmatická rovina	83

4. Komunikační kompetence v předškolním vzdělávání	88
4.1 Komunikace v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání	88
<i>Dítě a jeho tělo</i>	90
<i>Dítě a jeho psychika</i>	90
<i>Dítě a ten druhý</i>	96
<i>Dítě a společnost</i>	96
<i>Dítě a svět</i>	96
4.2 Zastoupení komunikačních kompetencí v projektu Zdravá mateřská škola	97
4.3 Komunikace v programu „Začít spolu“	99
4.4 Edukativně stimulační skupiny	100
4.5 Komunikace ve výchovném systému Montessori	104
4.6 Rozvoj komunikační schopnosti ve Waldorfské pedagogice	108
4.7 Podstata komunikace v Daltonském modelu	111
5. Podpora rozvoje komunikačních kompetencí v předškolním věku	114
5.1 Sluchové vnímání a fonematická diferenciace	114
<i>Náměty pro rozvoj sluchového vnímání a sluchové diferenciace</i>	118
5.2 Zrakové vnímání	122
<i>Náměty pro rozvoj zrakové percepce</i>	123
5.3 Dechová a fonační cvičení	125
<i>Náměty pro realizaci dechových cvičení</i>	127
5.4 Rozvoj motoriky mluvních orgánů	133
<i>Náměty pro rozvoj motoriky mluvních orgánů</i>	136
5.5 Hrubá motorika	141
<i>Náměty pro rozvoj hrubé motoriky</i>	143
5.6 Jemná motorika a grafomotorika	146
<i>Náměty pro rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky</i>	149
6. Vyvození správné výslovnosti	157
6.1 Vokály	159
6.2 Obouretné konsonanty	168
6.3 Retozubné konsonanty	175
6.4 Dásňové konsonanty	179
6.5 Tvrdopatrové konsonanty	212
6.6 Měkkopatrové konsonanty	220
6.7 Hrtanové konsonanty	226
Použité zdroje	229